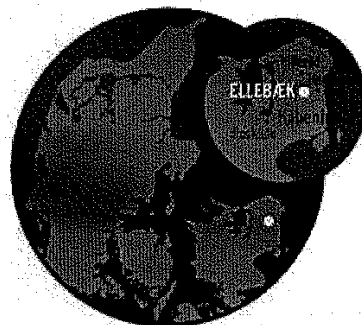

fra Amnesty Internationals medlemsblad nr. 1, februar 2011

AF ANDREAS MARCKMANN ANDREASSEN | ILLUSTRATION MIKKEL HENSEL

Ellebæk ligger midt i et militært øvelsesstræan cirka en halv times kørsel fra København.

DET HEMMELIGE FÆNGSEL

Udlændinge fængsles på ubestemt tid i den lukkede institution Ellebæk i Nordsjælland. Langt de fleste er asylansøgere, der venter på at få deres sag afgjort eller blive sendt hjem. AMNESTY har gennem fire måneder undersøgt forholdene og talt med nuværende og tidligere indsatte i den kontroversielle institution, som myndighederne nægter at kalde et fængsel.

"Ja, hallo, det er fængslet", skratte dørtелефonen foran porten til Ellebæk – et stort kompleks pakket ind i høje hollænderhegn. Langs hegnet inderside løber en slags voldgrav fyldt med muslingeskaller. Så kan vagterne høre, hvis en indsat forsøger at flygte. Overvågningskameraer holder øje fra alle hjørner.

Selvom både vagter, indsatte og de organisationer, der arbejder med asylansøgerne i Ellebæk, kalder det et fængsel, så er det meget vigtigt for myndighederne at understrege, at det ikke er det. Hvis Ellebæk var et almindeligt fængsel, måtte man nemlig ikke have asylansøgere siddende her. Derfor kaldes det en institution under Kriminalforsorgen, og de indsatte er ikke fængslede, men "frihedsberøvede".

I barakkerne sidder i skrivende stund lidt under 70 udlændinge. Den gamle kaserne med de gulnede farver har fået tykke tremmer eller metalnet for vinduerne, og gangene er delt op med tremmevægge ligesom i et almindeligt fængsel. De indsatte har mulighed for at

komme ud og få frisk luft eller spille fodbold på særlige tidspunkter i løbet af dagen.

Langt de fleste indsatte i Ellebæk er asylansøgere og udlændinge uden lovligt ophold. Her sidder også udlændinge, der har begået noget kriminelt og er blevet udvist. Og en af bygningerne bruges til helt almindelige kriminelle, fordi der er mangel på plads i de andre danske fængsler.

De afviste asylansøgere sidder her, fordi de danske udlændingemyndigheder og politiet har vurderet, at der er en fare for, at de går under jorden.

"Her er oftest cirka 30 nationaliteter, flest fra Afghanistan, Irak og Iran. 11-12 procent er idømt en straf i Danmark", fortæller overvågningsskiftmester Niels Etlard, mens han fører an mellem barakkerne.

Resten er afviste asylansøgere.

Fængslet på ubestemt tid

Europa-Parlamentets Retsudvalg (LIBE) var på besøg i Danmark i 2008 for at se på asylansø-

gernes forhold. De besøgte også Ellebæk. I den rapport, de skrev om besøget, kritiserede de en konkret sag, hvor de danske myndigheder havde fængslet en gravid kvinde. De kritiserede også, at der ikke er en øvre tidsgrænse.

I flere EU-lande er der en grænse, men i Danmark sidder man på ubestemt tid. Fængslingen skal forlænges med mellemrum i retten, men der er ingen øvre tidsgrænse, og der er stor forskel på, hvor længe fængslingerne varer. Nogle sidder der i dage eller uger, imens andre sidder i flere måneder.

"Gennemsnitsindsættelsen er 43 dage. Nogle er ude igen dagen efter, og så er der nogle andre, der trækker det gevaldigt op. Det længste, vi har haft en indsat, er to og et halvt år", fortæller Niels Etlard.

Amnesty har mødt den udlænding, der lige nu har siddet længst i Ellebæk. Nadeem, der har haft lovligt ophold i Danmark i årevis og har et barn her, byder velkommen i gæstebarakken, som han efterhånden kender ud og ind. Han har siddet fængslet i Ellebæk i 14

HELE VERDEN I ELLEBÆK

I alt var 62 mænd og 2 kvinder indsat i Ellebæk per 20. januar. Listen viser de nationaliteter, hvor der er mere end én indsat.

Indien	5	Sudan	2
Kosovo	5	Tunesien	2
Irak	4	Cameroun	2
Syrien	4	Egypten	2
Ghana	4	Libanon	2
Algeriet	3	Liberia	2
Afghanistan	2	Marokko	2
Iran	2	Nigeria	2

Foto: Politiko

Bag meterhøje hegn og med gitter for vinduerne ligger Ellebæk som nabo til asylcentret Sandholm.

måneder og ventet på, at han kan blive udvist til Irak, fordi han har begået noget kriminelt. Men hans sag trækker ud, mens politiet undersøger hans identitet. Forinden havde han afsonet sin straf i et andet fængsel. På den måde kommer opholdet i Ellebæk til at virke som en tillægsstraf.

"Jeg forstår ikke, hvorfor jeg skal sidde i fængsel så længe. Det er meget hårdt for mig

Jeg forstår ikke, hvorfor jeg skal sidde i fængsel så længe. Det er meget hårdt for mig og min familie. Jeg sidder bare og venter og venter".

Nadeem, far til et lille barn og fængslet i 14 måneder i Ellebæk.

og min familie. Jeg sidder bare og venter og venter. Jeg er bange, for jeg aner ikke, hvad der skal ske med mig", siger Nadeem, der i december blev sendt til Irak.

En af dem, der er kommet ud af Ellebæk, er Sheila – en afrikansk kvinde, der har søgt asyl i Danmark. Hun blev fængslet, fordi myndighederne frygtede, hun ville forsvinde, imens hendes sag blev behandlet. Efter tre måneder blev Sheila løsladt fra "Alibek", som hun udtaler det. Politiet mente ikke længere, det var nødvendigt at holde hende indespærret.

"Det er forfærdeligt at være fængslet. Jeg har ingenting gjort. Nogle af de andre er ag-

gressive eller psykisk ustabile. Der var flere, der slog hovedet ind i væggene, og en fyr prøvede at hænge sig selv", fortæller Sheila, der i dag bor i et asylcenter, mens hendes asylsag bliver behandlet.

Nedbrydende at sidde i fængsel

Dansk Flygtningehjælp mener, det er et voldsomt indgreb at sætte mennesker i fængsel så længe, fordi de ikke kan udsendes til oprindelseslandet.

"Det er mennesker, der kommer for at søge hjælp. Det kan godt være, de ikke er flygtninge ifølge loven, men de har tit en grund til at være bange, og de kommer for at få beskyttelse. Det er som udgangspunkt en sårbar position, så det er ret voldsomt, at de bliver frihedsberøvet. Jeg har talt med mange mennesker i Ellebæk, som er dybt, dybt rystede over at blive fængslet", siger Dorte Smed, der er specialkon-

sulent i Dansk Flygtningehjælp.

Ifølge flere eksperter er det nedbrydende at sidde i fængsel på ubestemt tid. FN's torturrapportør Manfred Novak kritiserede i 2009 fængslingerne for at kunne udgøre umenneskelig og nedværdigende behandling, fordi den indsatte ikke kender varigheden. Fængslingerne forlænges systematisk hver fjerde uge i Hillerød Ret. Og i 2009 lavede Institut for Menneskerettigheder en kritisk udredning om forholdene for afviste asylansøgere og andre i udsendelsesposition.

"Undersøgelsen viser endvidere, at specielt frihedsberøvelse er en belastning for det psy-

kiske helbred. Frihedsberøvelse har store konsekvenser med bl.a. psykiske sammenbrud, selvmordsforsøg og mistrivsel blandt børnene til følge", står der.

Overvagtimester Niels Etlard har flere gange oplevet, at indsatte "knækker psykisk", imens de sidder i Ellebæk.

"Vi har mange sårbare individer. Det kan godt være lidt meningsløst at sidde her. Vi skal bare have tiden til at gå bedst muligt", siger han.

Fængslet fejrede 20 års fødselsdag i 2009. I den anledning skrev fængselsbetjent Freddy Frederiksen en jubilæumsbog om Ellebæk, hvor han har arbejdet siden åbningen. Dengang hed institutionen Sandholm, ligesom asylcentret ved siden af. Derfor kalder han det Sandholm i bogen, hvor han skriver:

"Der er ikke meget af personalet, der er ansat i Sandholm, der ikke flere gange i deres karriere har måttet skære fanger ned, stoppe voldsomme pulsåreblødninger, behandle snitsår eller køre fanger på skadestuen, når de havde slugt forskellige genstande eller drukket kemiske væsker".

Den formulering afviser hans chef, Niels Etlard, dog som "dramatisk". Han mener ikke, at alle i personalet har oplevet et selvmordsforsøg – eller selvbekadigelse, som det hedder i fagsproget – men han oplyser, at der var to selvmordsforsøg i 2009 og fire i 2010.

"Det seneste var for 14 dage siden, hvor en indsat gravede ind til knoglen i sin arm med en ske. Han var på stoffer, og hans kød var helt mørkt. Det er det, vi teknisk set kalder 'alvorlige episoder'", siger Niels Etlard. ◊

Sheila er et opdigtet navn.

"HVAD SKAL DER SKE MED MIT BARN?"

EN MÅNED
I FÆNGSEL

Nisha var gravid i femte måned, da hun blev fængslet i Ellebæk. Hun skulle sendes til Sri Lanka. Men på vej ind i flyet blev udvisningen stoppet af Menneskerettighedsdomstolen.

Den 28. april 2008 ankommer tre betjente til Ellebæk for at afhente den srilankanske kvinde Nisha, som skal sættes på et fly til Sri Lanka klokken 17.

"Jeg tager tøj på, men jeg får det dårligt, så jeg kaster op igen og igen. Jeg græder og tænker, hvad jeg dog skal gøre, når jeg kommer til mit land. Hvor skal jeg bo?," fortæller Nisha, der på det tidspunkt er gravid i femte måned.

Betjentene eskorterer Nisha ud til en bil, og så kører de til Københavns Lufthavn.

"Jeg kaster op i bilen. Jeg har aldrig haft det så dårligt før. Hvis de sender mig til Sri Lanka, så er jeg i livsfare. Hvad skal der så ske med mit barn?," siger Nisha.

Politiet går uden om sikkerhedstjekket og ind i et venterum. Afviste asylansøgere er de sidste til at gå ombord på et fly, så de ikke kan nå at stikke af, inden det letter. Da der er få minutter til afgang, går de ud til flyet.

På flugt fra livet som børnesoldat

Nisha kom til Danmark i marts 2005 fra Sri Lanka, fordi hun blev gift med en herboende mand. Men efter fire måneder tævede han hende så voldsomt, at Nisha måtte på syge-

huset. Hun flyttede ind på et kvindecenter, og i juli 2006 gik skilsmissem. Men dermed havde hun ikke nogen lovlig grund til at være i Danmark. Derfor søgte hun om asyl.

Det er ikke til at se på Nishas brede smil, at hun har en dystert fortid i bagagen. Det eneste bevis er et lille ar under hendes ene øje. Det er fra en granatsplint. Nisha voksede op på et børnehjem, hvor hun blev indrulleret i oprørsbevægelsen De Tamilske Tigre. Den lille børnesoldat blev brugt i kampen imod regeringshæren. Derfor var hun bange for at blive sendt tilbage til Sri Lanka. Men i november 2007 får Nisha afslag på asyl. I afmagt går hun under jorden i tre måneder med den ven, der senere bliver hendes nye mand. De flygter til Norge, men vender tilbage for at få sagen afgjort. Nisha bliver sat i fængsel i Ellebæk for at sikre, at hun ikke flygter igen. Det er 2008, Nisha er gravid i fjerde måned, og hendes kommende mand sender i desperation sagen til Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol.

"Jeg sov næsten ikke i fængslet, og jeg kunne ikke spise noget. Jeg havde hele tiden ondt i maven og var meget bange for, hvad der skulle ske", fortæller hun.

Imens Nisha sidder i fængsel, kommer Europa-Parlamentets retsudvalg (LIBE) på besøg for at se på asylforholdene. Udvalget har to konkrete kritikpunkter i forhold til Ellebæk: Dels er der ingen øvre grænse for, hvor længe man kan sidde fængslet. Dels er de bekymrede over, at "en ung, gravid kvinde kan være interneret med henblik på udvisning".

Men efter 30 dage i Ellebæk bliver Nisha hentet af politiet. Da hun står lige uden for flyet, ringer den ene betjents mobiltelefon. Efter en kort samtale siger han, at hun ikke skal rejse alligevel. Menneskerettighedsdomstolen har grebet ind i sidste sekund og standset udvisningen. De kører tilbage til Ellebæk. Nisha er udmattet og bange, men dagen efter bliver hun løsladt. ◊

Nisha er et opdigtet navn.

STATUS

Frem til juni 2010 boede Nisha i et asylcenter. Nu bor hun med sin søn og nye mand på Sjælland.

10 år i asylcentre
og syv måneder
bag tremmer i
Ellebæk har sat
sit præg på Ali.

ALI KNÆKKEDE I ELLEBÆK

Ali Rashed al-Jarrah blev sat i fængsel i syv måneder for at forhindre, at han gik under jorden, inden han skulle sendes hjem. Men fængslingen var hård for Ali, der i dag er på antidepressiv medicin og skal have psykologhjælp. Han sidder i et asylcenter på tiende år.

SYV MÅNEDER I FÆNGSEL

Loftet er vævet ind i tyk, grå røg. Ali Rashed al-Jarrah tager et hvæs af sin cigaret og læner sig tilbage i den lille sofa. På bordet står et par brugte kaffekopper og et bugnende askebæger. Døren til den lille etværelses lejlighed i asylcentret Sandholm bliver ikke åbnet ret tit. Det meste af tiden bliver Ali herinde, glør ud i luften og drikker kaffe, som han selv siger.

"Før var jeg et andet menneske. Nu har jeg ikke lyst til at tale med nogen. Jeg sidder bare

ørkenstamme, der hedder bedoun, og de er uønskede af det kuwaitiske styre.

Det efterlader Ali i det tomrum, hvor han har siddet i årevis. Den danske stat vil ikke lukke ham ind, uanset hvor længe, han sidder. Kuwait nægter at tage imod ham, og Ali nægter at rejse til Irak.

Alligevel har det værste ikke været ventetiden. Det har været tiden bag tremmer, fortæller Ali. Han følte sig som en forbryder, og

alle hans venner var i asylcentret på den anden side af hegnet. Hver eneste dag var han bange for at blive tvunget ombord på et fly til Irak, og han anede ikke, hvornår han ville blive sat fri. Derfor gik dagene med at stirre ind i væggen i cellen. Ofte sad han oppe hele

AMNESTY MENER

Amnesty International opfordrer myndighederne til i langt højere grad at anvende alternativer til frihedsberøvelser. Det kan for eksempel være meldepligt, hvor udlændingen bor i et asylcenter og kontakter politiet med faste intervaller.

Amnesty International anbefaler også, at der fastsættes en øvre grænse for, hvor længe man kan sidde frihedsberøvet. Grænsen skal være markant lavere end et EU-forslag om 18 måneder.

Jeg har fået mange problemer, imens jeg var i Ellebæk. Nu går jeg til psykolog og tager medicin. Når man sidder syv måneder i fængsel, så bliver man syg".

Ali Rashed al-Jarrah, afvist asylansøger.

her alene", siger han og kigger over på fjernsynet, der kører i baggrunden.

Det er tændt dag og nat, fortæller Ali. Han kan ikke sove om natten, og nogle gange synes han, det lyder som om, nogen prøver at bryde ind gennem døren.

Ifølge Ali startede hans psykiske problemer, da han blev frihedsberøvet i Ellebæk.

"Jeg har fået mange problemer, imens jeg var i Ellebæk. Nu går jeg til psykolog og tager medicin. Når man sidder syv måneder i fængsel, så bliver man syg", siger han.

I et juridisk tomrum

Den 30. juni 2009 besluttede de danske myndigheder, at Ali skulle fængsles – for at "sikre hans tilstedeværelse", inden han skulle udsendes til Irak. Men Ali er fra Kuwait, ikke Irak. Da han ankom til Danmark for ti år siden, havde han falske papirer med, hvorpå der stod, at han var fra Irak. Dengang troede han, det ville hjælpe ham til at få lov at bo i Danmark. Men da han fik afslag på asyl første gang, ville de danske myndigheder sende ham hjem – til Irak.

Selvom Ali tilstod, at hans papirer var falske, fortsatte de danske myndigheder med at ville sende ham til Irak. Der var heller ingen hjælp at hente fra Kuwait. Selvom Alis kone og børn bor i Kuwait, så nægter det kuwaitiske regime at tage ham tilbage. Ali er fra en

natten, fordi han var bange.

"Det var grufuldt at sidde i fængsel uden at vide, hvor længe det blev ved. Jeg var bange hele tiden, og jeg følte mig meget alene. Jeg havde ingen venner, for alle har deres egne problemer at slås med derinde. Jeg begyndte at tale med mig selv i cellen i stedet", husker han.

Piller og sovemedicin

Han slår ud med armene, så røgtæppet hvirvler. For første gang læner han sig fremad og hæver stemmen.

"Hvis du sad i fængsel, hvad ville du så sige til det? Jeg er ikke kriminel, men jeg blev behandlet som en. Jeg havde aldrig været i fængsel før. Det gør ondt", siger han.

Ali blev løsladt den 4. februar 2010, fremgår

det af hans papirer, som AMNESTY set. Ifølge Ali skete det, efter at de irakiske myndigheder havde været i Danmark for at forhøre udlændinge i asylcentrene og finde ud af, hvem der rent faktisk var irakere. De afviste Ali.

"Jeg har aldrig fået en rigtig forklaring på, hvorfor de satte mig i fængsel. Jeg fik heller ingen, da de slap mig ud igen. De sagde bare, at jeg var fri, og så skulle jeg melde mig to gange om ugen hos politiet", siger han og peger i retning af politikontoret, der ligger ved indgangen til centret.

Men fængslingen har påvirket ham så voldsomt, at han efter løsladelsen er begyndt at tage tre forskellige slags antidepressive piller og sovemedicin.

"Efter jeg kom ud af fængslet, kan jeg ikke kende mig selv. Jeg tager piller for at sove og for at undgå at få mareridt. Nogle gange bliver jeg rigtig bange uden at vide hvorfor. Andre gange bliver jeg vred. Når det banker på døren, kryber jeg sammen. Sådan var jeg ikke, før jeg kom til Ellebæk".

STATUS

Ali blev fængslet for at undgå, at han skulle gå under jorden. Siden løsladelsen har han ventet i Center Sandholm.

Foto: Politio

Ali boede i en celle som denne i syv måneder sammen med en anden indsat. I dag kan han ikke kende sig selv.

13 DAGE I
FÆNGSEL

SERDIL SOV MED EN BRØDKNIV

Serdil skærer i sig selv og skriver med sit blod på væggene, fordi stemmer siger, at han skal. På trods af advarsler fra både personalet på asylcentret, på behandlingsstedet og fra Dansk Flygtningehjælps eksperter blev han sat i fængsel i Ellebæk.

Ord skrevet med blod på væggen, smadrede møbler og tøjet klippet i strimler. Når Serdil vågner om morgenen, ved han aldrig, hvad han har gjort ved sig selv og sine ting i løbet af natten. Ofte er værelset på asylcentret et kaos. Og selvom Serdil ikke kan huske det, så er det ham selv, der har skåret sig, malet med sit eget blod på væggene og kastet rundt med møblerne.

Serdil er psykisk syg. Om dagen er han ofte fjern, bange og bedrøvet, og om natten foretager han sig ting, der i hans lægejournal kaldes "bizart". Han er så bange, at han sover med en brødkniv ved sin side.

Nogle gange er gulvet overstrøet med smadrede møbler. Han kaster dem efter de mennesker, han ser om natten for at jage dem væk. Det er også stemmerne, der siger, at han skal skære i sig selv, og at han ikke må tørre blodpletterne væk. Nogle gange beder de ham om at gå ud i skoven om natten, andre gange forbyder de ham at forlade værelset – og nogle gange advarer de ham om, at hans venner vil slå ham ihjel.

Mennesker i rummet

Serdil er født i Iran og ankom til Danmark i 2009. Han søgte asyl og fik et værelse på et

asylcenter i Jylland. Halvandet år senere endte han i fængsel uden at have gjort noget ulovligt, og på trods af advarsler om, at han var psykisk syg og ikke kunne tåle det. Men han havde fået afslag på asyl og skulle udvises.

AMNESTY har fået adgang til Serdils lægejournaler og korrespondancen mellem ham og myndighederne, fra han flyttede ind på det jyske asylcenter. Lige fra starten står det klart for medarbejderne, at Serdil ikke er rask. Hans lægejournal er fuld af henvisninger til, at Serdil gør mærkelige ting, især om natten. I hans journal fra den 15. september står:

"Opringning fra nattevagten. [Serdil] har det rigtig dårligt. Taler med støtte om, at der står mænd uden for vinduet og byder ham at gøre forskelligt. Kan ikke gøre rede for hvad", og videre:

"[Serdil] spørger ofte, om vi tror, han er sindssyg, virker som om han af al magt forsøger at skjule eventuelle psykotiske træk".

Dagen efter finder personalet Serdil i sin seng med en brødkniv ved sin side, som han insisterer på at sove med.

Den 22. september står der i journalen:

"Har denne gang klippet alt sit tøj, sine sko samt et par halskæder i stykker og ligesom arrangeret lagt det over sine ting. Bliver meget

Det er helt absurd. Asylansøgeren kommer til Kongelunden, fordi han tydeligvis er psykisk meget dårlig og skal have en diagnose på, hvad han fejler. Så bliver han sat i fængsel dagen efter".

Dorte Smed, specialkonsulent i Dansk Flygtningehjælp.

vred på sig selv over det med halskæderne, som forsøges lappet sammen. Åbner lidt op og fortæller, at han ser mennesker i rummet, der forsøger at kaste noget efter ham. Når han skal tørre blod op, som han har malet ud over døren, byder stemmerne ham ikke at røre det. Fortæller, at han bliver bange, når han ser børn på legepladser. Ved ikke, om han kan finde på at skade dem".

I slutningen af september skriver Serdil et brev, som han tager med til et møde med den psykiater, der er tilknyttet asylcentret. Serdil indleder brevet med:

"Jeg vil sove. Pludselig bliver hele min hjerne fyldt med, at jeg vil sætte ild til mig selv eller skære mig. Så kan jeg ikke se eller føle noget som helst mere. Dagen efter opdager jeg, at jeg har brændt mig i kroppen, eller der er blod på dynen og væggen, og jeg har tegnet med blodet".

Han afslutter brevet med ordene:

"Nogle gange bliver jeg rolig kun og kun ved at kigge på blodet i min hjerne. Hjernen er urolig, men når jeg kigger på blodet, så bliver den rolig".

En dag i behandling

Personalet er uroligt for Serdils helbred og føler ikke, de kan tage sig ordentligt af ham. Derfor søger de om en plads til ham på asylcentret Kongelunden. Her har de en særlig afdeling for alvorligt psykisk syge asylansøgere. Kongelunden er næsten altid fyldt op, men det lykkes at få en plads til Serdil i oktober 2010.

Et af målene med at få Serdil indskrevet på Kongelunden er at få undersøgt hans tilstand grundigt og få en diagnose på, hvad han fejler. Men det får personalet aldrig lov til.

Allerede dagen efter sin ankomst bliver Serdil fjernet fra Kongelunden af politiet. Myndighederne har givet ham afslag på hans ansøgning om asyl, og de vil være sikre på, at han ikke forsvinder, inden de kan få ham

sendt hjem til Iran. Derfor bliver Serdil sat i fængsel i Ellebæk.

Medarbejderne på asylcentret i Jylland har ellers bedt myndighederne om at genoverveje Serdils asylsag, og om han skal have humanitær opholdstilladelse, efter han har fået det værre hos dem. Humanitært ophold gives blandt andet til mennesker, der er alvorligt psykisk syge – hvis den nødvendige behandling ikke findes i hjemlandet.

Men den anmodning har myndighederne afvist, fordi de mangler dokumentation for, at Serdil er psykisk syg. Tilbage på asylcentret i Jylland følte psykiateren ikke, at han med sikkerhed kunne sige, om Serdil var psykisk syg – blandt andet fordi han ikke havde overvåget Serdil om natten.

"Det er for mig usikkert, om der er tale om en psykose – det må bekræftes gennem for eksempel døgn-kontinuerlig overvågning", skriver psykiateren senere hen i et brev til Dansk Flygtningehjælp.

Det betyder, at der ikke er papir på Serdils sygdom.

Psykiater var ikke i tvivl

"Det er helt absurd. Asylansøgeren kommer til Kongelunden, fordi han tydeligvis er psykisk meget dårlig og skal have en diagnose på, hvad han fejler. Så bliver han sat i fængsel dagen efter, han ankommer. Han er altså ikke kriminel. Han er psykisk syg og har søgt beskyttelse i Danmark", siger Dorte Smed, specialkonsulent i Dansk Flygtningehjælp.

Det var en bekymret medarbejder på asylcentret, der gjorde Dansk Flygtningehjælp opmærksom på Serdils fængsling. Organisationens eksperter appellerede straks til Rigspolitiet om at løslade Serdil, og de søgte om indsigt i Serdils lægejournaler.

For Dansk Flygtningehjælp var sagen klar: Serdil var psykisk meget dårlig og kunne tage skade af at sidde i fængsel. De formidlede kontakt til en psykiater og kæmpede for at få en fuld diagnose på Serdil, men det er sværere, når en asylansøger sidder i Ellebæk. Takket være personalet i fængslet lykkedes det

UDPLUK FRA SERDILS BREV

"Jeg hader folk. Når jeg kigger på nogen, er det lige som om, man saver i min hjerne, og jeg kan ikke kontrollere mig selv. Jeg har ikke lyst til at se nogen som helst og vil være alene".

"Om natten er jeg meget mere bange. Jeg hører mærkelige stemmer. Jeg føler hele tiden, at der er en, der følger efter mig. Når jeg vender mig tilbage, ser jeg ingen. Jeg ryster i hele kroppen og bliver endnu mere bange".

"Ind imellem har jeg det godt med mine venner og snakker med dem. Pludselig hader jeg dem og vil slå dem alle sammen ihjel eller partere dem. Nogle gange laver jeg mad, men jeg smider den ud i skraldespanden".

alligevel, og vurderingen fra den psykiatriske konsulent var entydig. I sin officielle diagnose den 2. november skriver hun:

"Der er ingen tvivl om, at patienten er psykotisk, og at han har været det igennem længere tid. Han er meget forpint af sin tilstand. Efter al sandsynlighed er der tale om begyndende skizofreni".

Dagen efter blev Serdil løsladt efter knap to uger i fængsel.

Dansk Flygtningehjælp mener, at sagen er et symptom på et system, der ikke virker, og organisationen betvivler nødvendigheden af, at der i skrivende stund sidder omkring 70 udlændinge bag tremmer. Især fordi sårbare personer – som i Serdils sag – jævnligt ender i Ellebæk.

"Man frihedsberøver mere, end det burde være nødvendigt, og man frihedsberøver sårbare personer, der ikke burde sidde i fængsel", siger Dorte Smed. ◊

Serdil er et opdigtet navn.

STATUS

Serdil er indskrevet på asylcenter Kongelunden igen, og hans ansøgning om humanitær opholdstilladelse var i januar stadig under behandling.

SOLGT TIL SEX OG SAT I FÆNGSEL

Mercy blev solgt til sex første gang, da hun var 15 år. Da hun blev menneskehandlet til Danmark, endte hun med at sidde i Ellebæk i tre måneder. Systemet svigter handlede kvinder, mener organisationen Hope Now, der besøger kvinderne i fængslet. Dansk Røde Kors kalder det forkasteligt.

Da Mercy var 15 år, blev hun købt af menneskehandlere i en afrikansk landsby og taget med til Europa. Her endte hun som prostitueret i Italien, men blev fanget af myndighederne uden gyldige papirer og blev udvist. Hun fik ikke lov at skifte tøj, men blev sendt direkte tilbage til Afrika iført lårkort og læderstøvler. Lige i armene på menneskehandlerne, der sørgede for at få hende sendt tilbage til det brutale, italienske prostitutionsmiljø.

Sådan er Mercy blevet sendt ud af Europa flere gange og solgt tilbage. I 2009 endte hun i Danmark. Her blev hun arresteret af politiet ved en razzia på et bordel i Jylland. Hendes bagmænd havde udstyret hende med falske papirer.

"Jeg prøvede at forklare politiet min situation, men jeg kendte ikke ordet 'trafficking' eller 'menneskehandel'. De lyttede ikke og var ligeglade", fortæller hun over en kop ingefærte i organisationen Hope Nows lokaler.

Hope Now besøger potentielt handlede kvinder i danske fængsler, herunder Ellebæk, og samarbejder med Center mod Menneskehandel for at få handlede kvinder løsladt og sikret hjælp.

Græd hver dag

Mercy blev sat i fængsel, og siden flyttet til Ellebæk for at sikre hendes tilstedeværelse, imens sagen blev behandlet.

"Jeg græd hver evig eneste dag, og jeg havde

det forfærdeligt. Det var meget hårdt at være låst inde. Jeg har ikke begået en forbrydelse, så jeg kan slet ikke forstå, hvorfor jeg skulle i fængsel", siger Mercy.

Det er tydeligt at se, at hun stadig er mærket af sin fortid. Når hun fortæller om tiden i fængslet, bæver stemmen en gang imellem.

"Jeg havde hele tiden lyst til at begå selvmord i fængslet. Jeg anede ikke, om de ville smide mig ud af landet, eller hvornår der ville ske noget".

Mercy fortæller, at personalet i Ellebæk forsøgte at holde hende væk fra ting, hun kunne bruge til at slå sig selv ihjel, for eksempel sakse. Hun tager hænderne op foran ansigtet et øjeblik.

Fængslinger skader jagten på bagmænd

Mercys sag er typisk, fortæller Michelle Mildwater, der er projektleder og psykoterapeut i Hope Now. Når en kvinde fanges på et bordel uden papirer, så ryger hun tit i fængsel. Måske starter hun i et almindeligt fængsel, og når det så er afgjort, at hun skal sendes hjem, bliver hun flyttet til Ellebæk. Men fængslingen gør det endnu sværere at få kvinderne til at afsløre deres bagmænd, vurderer Michelle Mildwater, der hørte om Mercys sag via Center mod Menneskehandel.

Mildwater fornemmede med det samme, at Mercy havde været udsat for menneskehandel, men det tog alligevel ugevis at få hende

løsladt. Imens løslod myndighederne to af Mercys bekendte, der også var handlede kvinder fra Afrika – den ene allerede efter ti dage, og den anden efter fire uger. Det gjorde Mercys sidste tid i fængslet meget ensom, og hun mistede troen på, at hun ville blive sluppet fri.

"Sent om aftenen kom de ind i min celle og sagde, at politiet ville komme og hente mig næste morgen. Jeg græd og græd, fordi jeg troede, de ville sende mig tilbage til Afrika. Selv da de sagde, at jeg var fri, troede jeg ikke på det. Hele min krop rystede af skræk", husker Mercy, der tre måneder efter sin løsladelse stadig havde svært ved at sove.

Over 20 handlede kvinder i 2010

Mercys forhistorie er en af de mest tragiske, Michelle Mildwater nogensinde har hørt. At hun sad tre måneder i fængsel, fordi sagsbehandlingen trak ud, gjorde kun ondt værre.

Hope Now har besøgt massevis af kvinder i danske fængsler, og ifølge Mildwater opdager organisationen jævnligt, at der sidder handlede kvinder i Ellebæk eller et andet dansk fængsel. Det skete mindst 20 gange i 2010, fortæller Michelle Mildwater. I mange flere tilfælde er hun i tvivl, blandt andet fordi det er så svært at få kvinderne i tale.

Og det er helt afgørende, at kvinderne identificeres som handlede. Det er nøglen til at undgå, at de bliver fængslet, og at de kan få den hjælp, de har krav på i de internationale konventioner om menneskehandel.

"Mange af kvinderne er dybt traumatiserede, og de bliver yderligere traumatiserede, når de bliver sat i fængsel", siger Michelle Mildwater.

Hun mener, at Rigspolitiet og Udlændingeservice bør gøre det nemmere at udpege handlede kvinder, og få dem løsladt, når de er blevet identificeret.

Hos Dansk Røde Kors er de enige i, at syste-

”Min madam fortalte mig, at hvis politiet fangede mig, så måtte jeg ikke fortælle dem, hvem der fik mine penge. Hun lovede, at hun nok skulle sørge for, jeg kom ud, medmindre jeg fortalte politiet noget”.

Mercy, menneskehandlet kvinde fra Afrika.

TRE
MÅNEDER I
FÆNGSEL

met svigter de handlede kvinder. Lillian Vigslund er leder af Dansk Røde Kors' kvindecener, hvor der bor flere kvinder, der har været udsat for menneskehandel.

”Det påvirker de handlede kvinder rigtig meget, at de bliver set på som kriminelle. I forvejen er de i en ekstremt udsat situation, vel nærmest den værste situation, man kan forestille sig. De burde behandles som ofre, ikke kriminelle”, siger hun.

Lillian Vigslund bekræfter, at handlede kvinder ender i Ellebæk, og det mener hun er ”forkasteligt”.

”Problemet er, at man ofte ikke har opdaget, at de er det, inden de kommer i fængsel. Jeg ved, at vi har handlede kvinder her i centret, der har siddet i Ellebæk”, siger hun.

Kvinderne stoler ikke på politiet

Hvis en kvinde identificeres som handlet, så har hun visse rettigheder i Danmark. Hun kan få psykologhjælp, hun kan blive indkvarteret under beskyttede forhold, og hun får lov til at blive i landet i en måned. Perioden kan forlænges til 100 dage. Men det kræver, at hun indenfor de første tre døgn klart og tydeligt siger, at hun er blevet menneskehandlet til Danmark, og at hun vil samarbejde om sin egen udrejse.

Hvis hun ikke siger, at hun er handlet, er hun ikke omfattet af de regler, der skal beskytte handlede kvinder, og så kan hun sættes i fængsel. Men tre døgn er alt for lidt til at identificere en handlet kvinde, mener Michelle Mildwater.

”På så kort tid er det ikke muligt at opbygge den tillid, der skal til, for at en handlet kvinde fortæller sin historie. En handlet kvinde vil være i chok og psykisk ustabil. Hvis hun kan tale og tænke i de tre første døgn, så er hun ikke handlet”, siger Michelle Mildwater.

I prostitutionsmiljøet er kvinderne tit ble-

vet truet af deres bagmænd til ikke at tale med myndighederne. Tværtimod er de blevet advaret om, at politiet vil gøre dem fortræd. Mercy genkender den fremgangsmåde fra sin tidligere ’madam’ – den kvinde, der krævede penge ind fra de prostituerede.

”Min madam fortalte mig, at hvis politiet fangede mig, så måtte jeg ikke fortælle dem, hvem der fik mine penge. Hun lovede, at hun nok skulle sørge for, at jeg kom ud, medmindre jeg fortalte politiet noget”, siger Mercy.

Danmark ratificerede i 2007 den såkaldte Palermo-protokol, der skal forebygge og bekæmpe menneskehandel. I protokollen er en række forholdsregler, som myndighederne skal tage for at beskytte handlede kvinder. Blandt andet står der, at tvivlen skal komme en person til gode, der måske kan være handlet. Ikke desto mindre endte Mercy i fængsel. Ifølge Michelle Mildwater er det et af mange eksempler på, at tvivlen ikke kommer kvinderne til gode.

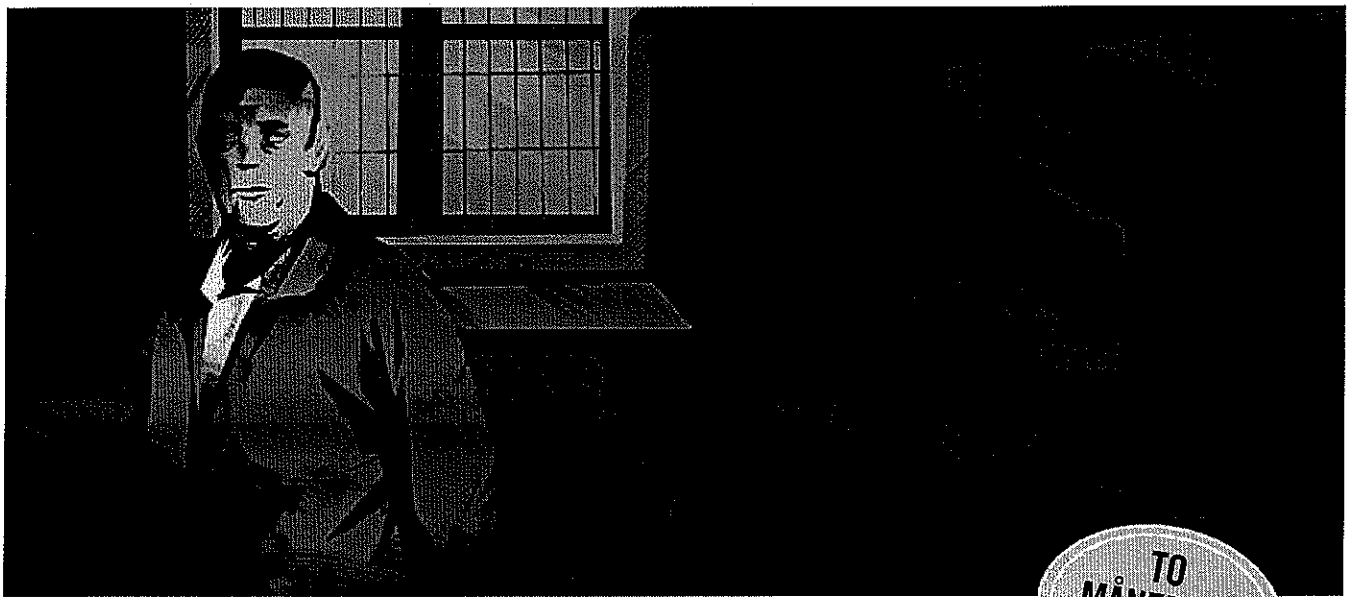
”Hvis du ikke lader tvivlen komme de potentielt handlede kvinder til gode, så ender du med at straffe en masse uskyldige mennesker”, siger hun.

Ifølge Lillian Vigslund fra Dansk Røde Kors' kvindecener bør Rigspolitiet blive bedre til at opdage alarmsignalerne.

”Når politiet ser de klare indikationer på, at her kan være tale om en handlet kvinde, så bør de tilkalde nogle mennesker, der har ekspertise i at tale med dem. Så må man forsøge at identificere dem som handlede og i hvert fald afværge, at de bliver kriminaliseret og fængslet”, siger hun. ◊

STATUS

Mercy er ude af prostitutionsmiljøet og får hjælp af Hope Now til at bearbejde de krænkelser, hun har været udsat for. Hun bor i Danmark.

TO
MÅNEDER I
FÆNGSEL

MAN FÆNGSLER DA TORTUROFRE

Adskillige torturofre har været fængslet i Ellebæk, fastslår Rehabiliteringscentret for Torturofre. Men det er det værste, du kan gøre, siger Amnestys lægegruppe.

I Danmark fængsler vi mennesker, der har været udsat for grov tortur i fængsler i deres hjemlande. Også selv om det ifølge Amnesty Internationals lægegruppe og Rehabiliteringscenteret for Torturofre (RCT) er umenneskelig og nedværdigende behandling, når man placerer et torturoffer bag tremmer.

Et af de klareste eksempler stammer fra 2009, hvor myndighederne indledte tvangshjemsendelserne af de afviste irakiske asylansøgere. En af dem var Abdel Jabbar, der under Saddam Hussein blev fængslet og udsat for grov tortur og forfølgelse gennem syv år.

Det lykkedes ham at flygte til Danmark, hvor han fik afslag på asyl i 2004. Og selv om Amnesty Internationals lægegruppe undersøgte ham og fastslog, at Abdel Jabbar lider under "tydelige såvel psykiske som fysiske følger af den tortur, han har været udsat for", så fik det ikke betydning for hans sag.

Lægegruppens eksperter fandt ellers, at Abdels symptomer var i overensstemmelse med hans egen beskrivelse: Han blev hængt op i armene fra kæder i loftet i flere timer ad gangen. Han blev slået under fødderne med elkabler. Han skulle ligge på maven i sand, mens der blev smidt betonblokke på hans arme og ben. Han fik elektrisk stød på øre,

næse, læber og tunge. Og han sad isolationsfængslet i to af de syv år i Irak.

"De danske myndigheder var velvidende om, at Abdel Jabbar er et torturoffer, men alligevel fængslede man ham i to måneder i Ellebæk og satte ham på et tidspunkt også kortvarigt i isolation", siger Tue Magnussen, der er pressekoordinator i RCT.

RCT har indklaget Danmark til FN's Torturkomité med den begrundelse, at myndighederne ved at fængsle Abdel Jabbar tvang ham til at genopleve de ting, han var udsat for i fængslet i Irak. Ifølge RCT er det i strid med Menneskerettighedskonventionen, der forbyder umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf.

Mange torturofre blandt asylansøgere

Tue Magnussen finder det sandsynligt, at der i skrivende stund sidder torturofre i Ellebæk.

"Mange af dem, der flygter til Danmark, har været udsat for tortur og andre traumatiserende oplevelser", siger han.

Det bekræfter en rapport fra Amnestys lægegruppe fra 2008. Rapporten viser, at 45 procent af de tilfældigt udvalgte asylansøgere havde været udsat for tortur. Overlæge Morten Ekstrøm, der er leder af Psykiatrisk Traumeiklinik for Flygtninge i

Gentofte og med i Amnestys lægegruppe, har mange års erfaring med at behandle torturofre. Han vurderer, at det at sidde i fængsel er det værste, man kan gøre imod et offer for tortur.

"Det kan man næsten sige sig selv. Hvis du har været politisk fange, fængslet og udsat for tortur i dit hjemland, og du blev nødt til at flygte fra alt og håbede på, at du nåede friheden ved at komme til Danmark, og så bliver sat i fængsel – det opleves af mange som den sidste ydmygelse. Så kan det simpelthen ikke blive mere grelt. Den sidste gnist af tillid til omverdenen forsvinder hos sådan nogle mennesker", siger Morten Ekstrøm.

Han forklarer, at det i værste fald kan ende med selvmordsforsøg og i bedste fald kan medføre nogle voldsomme angst- og depressionsreaktioner, når man sætter torturofre i fængsel.

"Det er voldsomt re-traumatiserende. Det er det ord, vi bruger. Der er ingen tvivl om, at hvis man overhovedet skal frihedsberøve sårbare personer, så må man tage nogle meget særlige hensyn", siger Morten Ekstrøm. ◊

STATUS

Den 1. september 2009 blev Abdel Jabbar sat på et fly til Irak.

MASSIV KRITIK AF DANSKE FÆNGSLINGER

Danmark gør ikke nok for at undgå, at sårbare grupper fængsles, mener flere organisationer. Rigspolitiet svarer, at de bare følger regler udstedt af politikerne. Integrationsministeren er tavs.

De fleste ved, at der skal tages nogle særlige hensyn til en kvinde, der er blevet menneskehandlet, eller et offer for grov tortur. De fleste ved også, at man ikke uden videre kan fængsle en person med voldsomme, psykiske problemer. Men hvad hvis den psykisk syge ikke har en diagnose, torturofferet ikke har en lægeerklæring, og den handlede kvinde ikke står frem med det samme?

AMNESTY's gennemgang af fængslinger i Ellebæk viser, at sårbare personer bliver fængslet, selv om politi og udlændingemyndigheder ifølge en stribe organisationer har pligt til at sikre, at de ikke ender bag tremmer. "Det er et særligt problem, når man frihedsberøver torturofre eller asylansøgere, der psykisk er meget dårlige. Vi mener ikke, at der i tilstrækkelig grad bliver taget højde for, hvor skadeligt, det er", siger Dorte Smed, specialkonsulent i Dansk Flytningehjælp.

Kritikken går igen hos Dansk Røde Kors, Hope Now, Rehabiliteringscentret for Torturofre og Amnesty International. I dag udfører myndighederne en screening med telefon-tolk for at opfange sårbare mennesker, når en person bliver sat i Ellebæk. Men screeningen

bør være langt grundigere og inddrage flere fagfolk, mener Amnesty International.

På kant med menneskerettighederne

Ifølge Peter Vedel Kessing, jurist ved Institut for Menneskerettigheder, har Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol kritiseret flere europæiske lande for at fængsle sårbare grupper i strid med Menneskerettighedskonventionens artikel 3.

"Artikel 3 betyder, at man skal tage helt særlige hensyn til sårbare mennesker, hvis man vil fængsle dem. Der er en lang række domme ved Menneskerettighedsdomstolen, der understreger, at hvis de ikke får det, så er det nedværdigende behandling. Det er imod menneskerettighederne", siger Peter Vedel Kessing.

Han bakkes op af Carolina Sanchez Boe, der skriver ph.d.-afhandling om frihedsberøvelse af udlændinge i Europa og USA, og har arbejdet med området i flere år.

"Jeg har set mange tilfælde på sårbare mennesker, der er blevet sat i fængsel. Det er desværre et kendt fænomen i hele Europa, at sårbare grupper sidder frihedsberøvede – psykisk syge, mindreårige, gravide, handlede kvinder

og så videre", fortæller Carolina Sanchez Boe, der kalder Ellebæk et "skyggefængsel", fordi de færreste ved, hvad der foregår.

Rigspolitiet: Vi følger reglerne

Rigspolitiet ønsker ikke at kommentere konkrete sager. Men vicepolitimester Ole Andersen, der er leder af Rigspolitiets Nationale Udlændingecenter, afviser kritikken af, at politiet fængsler for mange.

"Vi er meget opmærksomme på, at frihedsberøvelse er det mest alvorlige tvangsindgreb, der findes. Når vi griber til det, så er det, fordi vi mener, der er en grund til det. Vi vurderer hver enkelt sag, og frihedsberøvelsen skal have et sagsfremmende formål", siger han og fortsætter:

"Vi prøver at gøre det bedst muligt inden for de rammer, der nu findes. Vi har ingen interesse i, at folk ikke bliver behandlet efter reglerne. Reglerne er fastlagt politisk, og dem følger vi".

AMNESTY har også været i kontakt med integrationsminister Birthe Rønn Hornbechs (V) kontor. Ministeren ønsker ikke at udtale sig om fængslingerne. ◊

SKRIV TIL FOLKETINGET OG KRÆV BEDRE FORHOLD FOR SÅRBARE GRUPPER

Amnesty International finder det dybt kritisabelt, at særligt sårbare grupper som torturofre, psykisk syge, handlede kvinder og gravide havner i fængsel på ubestemt tid. Ifølge lovgivningen skal myndighederne altid overveje de "mindst indgribende foranstaltninger" overfor asylansøgere.

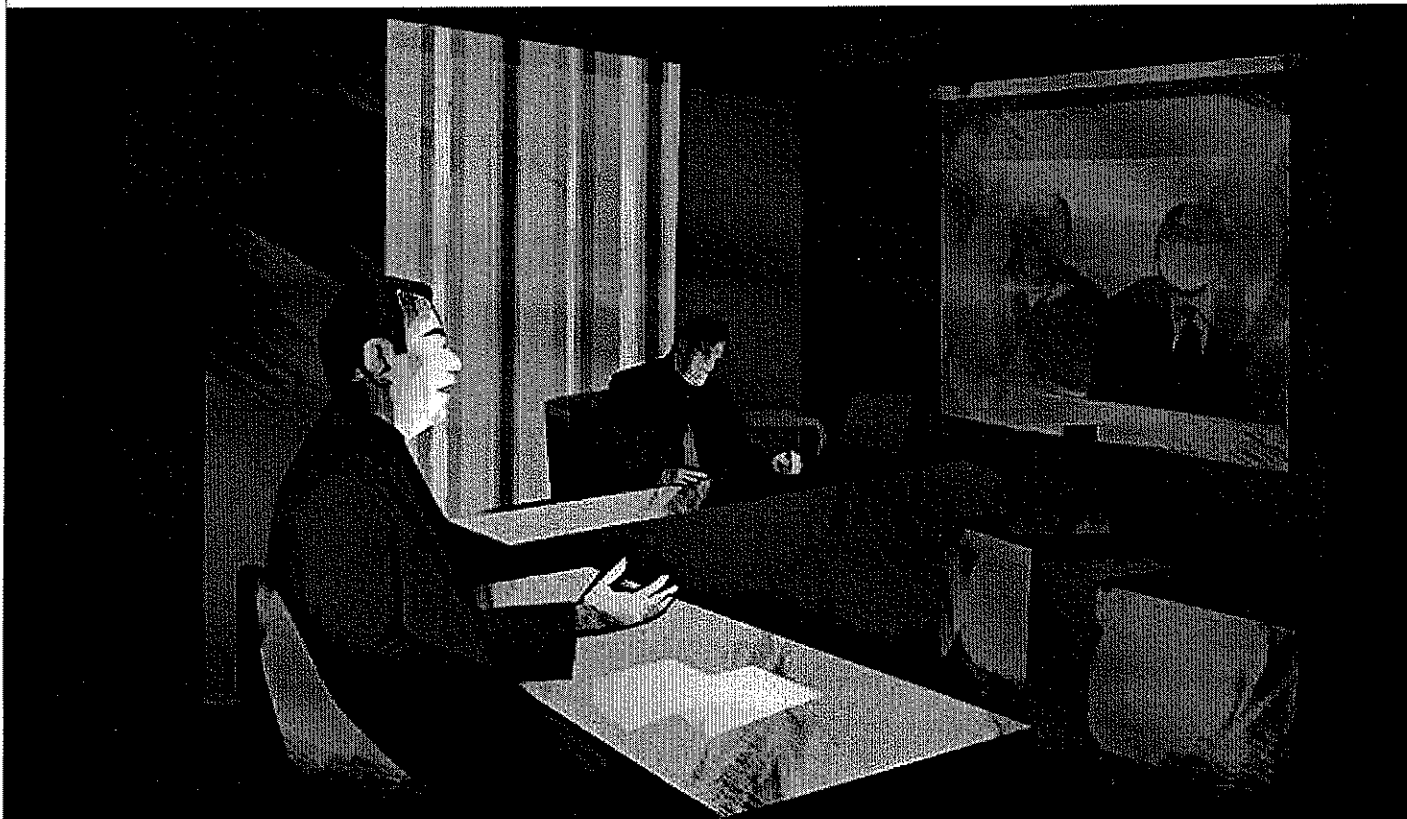
Men AMNESTY's gennemgang viser, at det langt fra altid er tilfældet, og at mange frihedsberøvelser tilsyneladende sker rutinemæssigt.

På den baggrund opfordrer Amnesty International Folketinget til:

- At afsætte ressourcer til at sikre en grundig screening af de udlændinge, der placeres i Ellebæk, så sårbare grupper ikke udsættes for unødvendig frihedsberøvelse, som kan udgøre umenneskelig og nedværdigende behandling. Det kan ske ved at inddrage flere fagfolk i screeningsprocessen.

- At indskærpe overfor politi og domstole, at lovens krav om at anvende de mindst indgribende foranstaltninger skal følges.
- At inddrage eksperter fra relevante organisationer til at udforme reglerne for screening.

Du kan hjælpe med at sætte fokus på Amnestys krav ved at skrive til Folketingets integrationsudvalg og kræve, at myndighederne ikke fængsler sårbare grupper. Find brevet på www.amnesty.dk

I FÆNGSEL "PÅ SAMLEBÅND"

Hver fjerde uge skal udlændinge i Ellebæk have forlænget fængslingen i retten. Men advokater, organisationer og overvagtimesteren i Ellebæk er enige: De får ikke en fair behandling. Erfaren forsvarer har aldrig set dommeren være uenig med politiet.

Udsigten fra retsbygningen i Hillerød er næsten idyllisk. Blå himmel over et morgenstille torv, Frederiksborg Slot står i baggrunden med sine høje, rød-hvide mure. Retslokalet er til gengæld ikke ret stort, og på en gnidret tv-skærm på væggen toner hovedpersonen i de næste 15 minutter frem: En udlænding i en hvid hættetrøje. Ved siden af ham sidder hans advokat og en tolk i et lille, hvidt lokale i Ellebæk med to borde i en halv hestesko om kameraet.

Velkommen til Hillerød Ret. Det er her, retten træffer afgørelse om, at udlændinge skal frihedsberøves i Ellebæk. Og det er via tv-skærmen, at de indsatte i Ellebæk hver fjerde uge bliver fremstillet for dommeren, som be-

slutter, om udlændingen fortsat skal være frihedsberøvet eller løslades. Sagerne foregår via video, så udlændingen sidder i Ellebæk, mens dommeren sammen med Rigspolitiets repræsentant sidder i Hillerød 12 kilometer væk.

Dommeren begynder med at præsentere sig for udlændingen.

"Jeg sidder i retten i Hillerød. Foruden mig sidder her en repræsentant for Rigspoliet og en tilhører. Nu får du at vide, hvad Rigspoliet forventer, der skal ske i dag, og så får du lov at snakke med advokaten bagefter", siger han, mens tolken oversætter, og udlændingen nikker.

Det er ord for ord det samme, dommeren siger i alle dagens ti sager. Så giver han ordet til Rigspolitiets repræsentant, der skitserer sa-

gen kort og anbefaler, at fængslingen forlænges i fire uger. Herefter får udlændingen tid til at tale med sin advokat i enrum, før advokaten præsenterer udlændingens syn på sagen, og dommeren træffer en afgørelse.

Der er afsat et kvarter til hver udlænding. Oftest tager det kortere tid. Det, der tager længst tid, er, at forsvarsadvokaten skal have tid til at tale med udlændingen, inden han forholder sig til forlængelsen. Resten er ren rutine.

Dommeren aldrig uenig med politiet
AMNESTY har været i kontakt med flere forsvarsadvokater, der har ført udlændinges sager i forbindelse med fængsling i Ellebæk.

Farhad Nikmaram har været advokat i 17 år og har arbejdet mest med udlændingeloven. Han har haft rigtig mange sager om fængslinger i Ellebæk, og han synes ikke, udlændinge får en fair behandling i Hillerød Ret.

"Jeg synes ikke, dommeren er kritisk nok over for det, politiet foreslår, der skal ske i sagen. Jeg har aldrig oplevet, at dommeren siger, at en udlænding skal løslades. Den eneste årsag til løsladelser er, når en udlænding har siddet i næsten 18 måneder. Så bliver de efterhånden nødt til at slippe ham ud", siger Farhad Nikmaram.

I Danmark er der ikke nogen øvre grænse for, hvor længe en udlænding kan sidde i Ellebæk. Et EU-direktiv, der bliver behandlet i Folketinget i disse uger, fastsætter en grænse på 18 måneder. I Danmark er der i forvejen præcedens for, at myndighederne forsøger at undgå fængslinger på over halvandet år, men der er flere eksempler på, at udlændinge har siddet fængslet i over to år.

AMNESTY har i løbet af de seneste fire måneder overværet over 50 sager om forlængelse af frihedsberøvelse i Hillerød Ret. I ingen af sagerne var dommeren uenig med politiet. I efteråret 2007 og 2008 overværede Amnesty International yderligere 50 sager. I to sager udbad dommeren sig betænkningstid. Resten af afgørelserne gik imod udlændingen.

Specialkonsulent Dorte Smed fra Dansk Flygtningehjælp mener, at alt for mange udlændinge ender med at sidde i fængsel i Ellebæk, fordi sagerne ikke bliver prøvet grundigt nok.

"Det er mit klare indtryk, at domstolsprøvelsen burde være meget grundigere. Der burde være en reel prøvelse af politiets vurdering og en afvejning af forskellige hensyn," siger hun og fortsætter:

"Politiet kunne godt gøre mere for at undgå så mange fængslinger. Nogle gange kan jeg være bange for, at deres arbejde bare er nemmere, når folk sidder frihedsberøvet", siger hun.

Dorte Smed mener, der kan være en række årsager til, at sagerne glider for automatisk mellem politiet og retten.

"Sagsmængden kan betyde noget, men så er der måske også en lige lovlig udbredt tillid til politiets vurdering i de sager. Hvis politiet siger, det er nødvendigt, så lægger dommeren det til grund for sin afgørelse. Og så er der en manglende erkendelse af, hvor indgribende, det er for en asylansøger at blive frihedsberøvet", siger hun.

Fængselsbetjent: Som et kyllingeslagteri

De indsatte i Ellebæk er også kritiske over for afgørelserne. Amnesty har talt med flere udlændinge, der sidder eller har siddet i Ellebæk,

DOMMEREN SVARER PÅ KRITIKKEN

Søren Hafstrøm er presseansvarlig dommer ved Hillerød Ret og er en af de dommere, der fører sager om frihedsberøvelse i Ellebæk.

Kritikere mener, at afgørelserne er rutineprægede. Hvad mener du om den kritik?

"Helt overordnet er det kun erfarne jurister og dommere, der er udvalgt til at behandle de her sager. Jeg er enig i, at det kan fremstå rutinemæssigt og lidt samlebåndsmæssigt, særligt når det er videofremstillinger. Men det er ikke den vurdering, der ligger i vore hoveder".

Hvorfor er retten så sjældent uenig med politiet?

"Sagerne ligner til en vis grad straffesager på den måde, at Rigspolitiet forhåndssorterer. De kommer kun med de sager, hvor de ud fra en saglig og faglig vurdering bedømmer, at der bør ske en frihedsberøvelse. Det betyder, at der har siddet erfarne folk hos Rigspolitiet og vurderet hver sag".

Der er afsat 15 minutter til hver sag. Ofte går der kortere tid, og det, der tager længst tid er samtalen mellem udlændingen og hans advokat midt i retsmødet, hvor de drøfter sagen. Kan man nå en

ordentlig behandling på femten minutter?

"Ja, det kan man godt. Dels har vi kunnet gennemse sagen på forhånd, og dels har vi også den tid, hvor advokaten og udlændingen taler sammen. Jeg bruger den tid til at gennemse de bilag, der er, for at se, om det rent faktisk er foregået på den måde, politiet siger. Den korte tid er også baseret på erfaring. Med den erfaring, vi har som dommere, og med erfarne advokater og repræsentanter for politiet, kan afgørelsen træffes ret hurtigt. Hvis der er en sag, hvor der er behov for længere tid, så er der også tid til det. Det er aldrig sådan, at vi afbryder, fordi der er gået et kvarter".

AMNESTY har en række eksempler på sårbare grupper som for eksempel handlede kvinder og psykisk syge, der er endt i Ellebæk...

"Sagerne med sårbare personer burde principielt set ikke ende hos os, medmindre det er første gang, udlændingens sag behandles – og det er det sjældent hos os. De bør ikke sidde i Ellebæk".

HILLERØD RET I TAL

I 2010 har der været 329 retsmøder, hvor retten har godkendt en frihedsberøvelse.

I 2010 har der været 549 forlængelser af frihedsberøvelser i Ellebæk.

AMNESTY har i 2010 fulgt over 50 sager ved retten gennem fire måneder.

Heraf gik dommeren imod politiets anbefaling i 0 sager.

Kilde: Rigspolitiets Nationale Udlændingecenter og AMNESTYs optælling.

hvor de har fået deres fængsling forlænget igen og igen i Hillerød Ret.

"Det kører på samlebånd. Man behøver slet ikke være til stede. De lytter alligevel aldrig", siger Nenu Vera fra Guinea Bissou.

Han har siddet der i 11 måneder, da AMNESTY møder ham, så han har været fremstillet i Hillerød ti gange.

Men det er ikke kun de indsatte i Ellebæk, der føler, afgørelserne glider automatisk i Hillerød Ret. Også overvagtimester Niels Etlard i Ellebæk mener, at domstolsprøvelserne kører på samlebånd.

"Jeg husker én gang, hvor dommeren satte nogen fri. Ellers sker der altid det samme", siger han og fortsætter:

"Har man overværet et par sager deroppe, så virker det meget overfladisk. Selv de sager, hvor det godt kunne være anderledes. Der er gået for meget glideri i det, det er ligesom et kyllingeslagteri, det kører bare af sted på samlebånd".

Ifølge Niels Etlard får udlændingene ikke en fair behandling. Han kan på stående fod komme med flere eksempler på indsatte i Ellebæk, som han ikke mener burde sidde i fængsel. I stedet ville det være rigeligt at lade dem bo i et asylcenter – med meldepligt hos politiet på par gange om ugen.

"Jeg er ikke imponeret, og jeg ville meget nødt til selv sidde i den situation og ikke være bedre hjulpet", siger han. ◊